

EIKKA JA SEITSEMÄN SISARUSTA

– ideasta valmiiksi kirjaksi

JOHANNA ILANDER

Tekijä Johanna Ilander

Työn nimi Eikka ja seitsemän sisarusta – ideasta valmiiksi kirjaksi

Laitos Median laitos

Koulutusohjelma Visuaalisen viestinnän muotoilun koulutusohjelma

Vuosi 2017 **Sivumäärä** 76 **Kieli** Suomi

Tiivistelmä

Tässä kandidaatin opinnäytetyössä kerrotaan, kuinka lastenkirja “Eikka ja seitsemän sisarusta” syntyi. Työ koostuu produktiosta ja tutkielmasta. Tutkielman rakenne ja sisältö perustuvat tutkimuskysymykseen: Kuinka kuvata lapsen tunteita ja arkea visuaalisin ja tarinallisin keinoin? Kysymykseen vastataan analysoimalla muun muassa tarinan ja kuvituksen suhdetta, pelkistetyin tarinan ja runsaan kuvituksen vuorovaikutusta sekä tunteiden merkitystä ja tärkeyttä. Analysointi perustuu lähdekirjallisuuteen, joka on hankittu tätä tutkielmaa varten. Analyysi-osassa oleva henkilökohtainen pohdinta perustuu tekijän omiin kokemuksiin ja saatuihin oppeihin.

Edellä mainittujen suurten otsikoiden alla kerrotaan esimerkiksi tarinan rajaamisesta lapsen ajatusmaailmaan sopivaksi, kirjan hahmoihin liittyvistä seikoista sekä kuvituksen runsaudesta ja sommittelusta. Myös arkea tarkastellaan omassa, tärkeässä kappaleessa.

Kirjaprojektin alkuvaiheessa tutustutaan olemassa oleviin lastenkirjoihin ja tarkastellaan erityisesti niissä olevien kuvien runsautta. Tämän jälkeen käydään läpi työn kulkua ja siihen liittyviä asioita, kuten kirjaan päätyneen tarinan syntyä. Työssä kerrotaan myös kuvituksissa käytetyistä tekniikkavalinnoista, itse kuvitusprosessista, kirjan taittamisesta sekä materiaalin työstämisestä painovalmiiksi.

Produktio-osa, eli “Eikka ja seitsemän sisarusta” -kirjan sisältö esitellään tutkielman lopussa liitteenä.

Avainsanat lastenkirjan kuvitus, lastenkirja, kuvittaminen, arki, tunteet, tarinan synty, kuvituksen vuorovaikutus, kuvakäsikirjoitus

EIKKA JA SEITSEMÄN SISARUSTA

– *ideasta valmiiksi kirjaksi*

Johanna Ilander

Taiteen kandidaatin opinnäytetyö

Visuaalisen viestinnän muotoilun koulutusohjelma

Median laitos

Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu

Aalto-yliopisto

Syksy 2017

Sisällys

	JOHDANTO	
I	TAUSTATYÖ	
	1.1 Olemassa olevien kirjojen olemus	6
	1.2 Ajatus kirkastuu	7
II	TYÖN KULKU	
	2.1 Tarinan synty	8
	2.2 Innostavat esikuvat	9
	2.3 Katse tekniikkaan	10
	2.4 Hahmottelua	10
	2.5 Kuvakäsikirjoitus	12
	2.6 Värimaailman määrittäminen	13
	2.7 Kuvitustyö	14
	2.8 Kuvitusten viimeistely	16
	2.9 Taittaminen	16
	2.10 Valmis painoon	18
III	ANALYYSI	
	1/3 Tarinan ja kuvituksen suhde	
	3.1 Yleistä	20
	3.2 Pelkistetyn tarinan ja runsaan kuvituksen vuorovaikutus	22
	3.2.2 Tarinan raja	22
	3.2.3 Hahmojen määrän raja	23
	3.2.4 Kuvitusten lähtökohtana runsaus	23
	3.2.5 Sommittelu	24
	2/3 Arjen kuvaaminen – tavallinen on enemmän	
	3.3 Arki	25
	3.4 Piiloviestit	25
	3.5 Puhekuplat	26
	3.6 Huumori	27
	3/3 Tunteiden merkitys ja tärkeys	
	3.7 Tunteet huomioon	28
	3.8 Tunteiden kuvaus	29
	LOPUKSI	31
	LÄHTEET	32
	LIITTEET	

Johdanto

Tässä opinnäytetyössä kerrotaan, kuinka lastenkirja “Eikka ja seitsemän sisarusta” syntyi. Lastenkirjan kuvittaminen on ollut haaveeni teinivuosista asti. Keväällä 2016 päätin, että tämä haave on valmis toteutettavaksi ja että opinnäytetyöni produktio-osa on itse kirjoitettu, kuvitettu ja taitettu lastenkirja.

Tarinan kirjoittaminen, kuvittaminen ja näiden saattaminen kirjaksi asti, ei ole ihan pieni projekti. Olen ollut työelämässä yli kymmenen vuotta ja tottunut jatkuvasti tekemään kompromisseja ja ottamaan muiden mielipiteitä huomioon. Nyt halusin tehdä ja toteuttaa kaiken omalla tavallani, oman näkemykseni mukaan. Tavoitteeni oli saada aikaan 4–7-vuotiaille lapsille suunnattu kirja, joka on sisällöltään ja ulkoasultaan laadukas, persoonallinen ja viihdyttävä. Halusin pitää kaikki langat omissa käsissä nähdäkseni, että pystyn toteuttamaan ja viemään loppuun asti näin suuren ja vaiherikkaan projektin.

Opinnäytteeni rakenne ja sisältö perustuvat tutkimuskysymykseen: Kuinka kuvata lapsen tunteita ja arkea visuaalisin ja tarinallisin keinoin? Pyrin vastaamaan tähän kysymykseen muun muassa analysoimalla tarinan ja kuvituksen suhdetta, pelkistetyn tarinan ja runsaan kuvituksen vuorovaikutusta sekä tunteiden merkitystä ja tärkeyttä. Analysointi perustuu hankkimaani lähdekirjallisuuteen, johon olen tätä tutkielmaa varten tutustunut. Analyysi-osassa on paljon myös omaa pohdintaa, joka nojaa vuosien aikana tullessiin kokemuksiini ja saamiini oppeihin. Edellä mainittujen suurten otsikoiden alla kerron esimerkiksi tarinan rajaamisesta lapsen ajatusmaailmaan sopivaksi, kirjan hahmoihin liittyvistä seikoista sekä kuvituksen runsaudesta ja sommittelusta. Myös arki ja sen tarkastelu on saanut oman, tärkeän kappaleensa.

Kirjaprojektin alkuvaiheessa tutustuin olemassa oleviin lastenkirjoihin ja tarkastelin erityisesti niissä olevien kuvien runsautta. Tästä kerron Taustatyö-osiossa. Tämän jälkeen käyn läpi työn kulkua ja siihen sisältyviä asioita. Kerron muun muassa lyhyesti kuinka tarina syntyi, minkälaisia vaiheita tämä piti sisällään ja kuinka kummityttöni palautteen ansiosta kirja sai lisää arvokasta sisältöä. Kerron ja perustelen myös kuvituksissa käytetyistä tekniikkavalinnoista, itse kuvitusprosessista, kuvitusten ja koko kirjan taittamisesta sekä materiaalin työstämisestä painovalmiiksi.

Koska itse kirja on vielä painossa, löytyvät kirjan kannet sekä taitetut aukeamat kokonaisuudessaan tutkielman lopussa liitteenä.

I

Taustatyö

1.1 OLEMASSA OLEVIEN KIRJOJEN OLEMUS

Lastenkirjan kirjoittaminen ja kuvittaminen on hieno ja haastava tehtävä. Minulla oli päässäni mielikuva tulevasta kirjastani, mutta tarvitsin silti konkreettista tietoa siitä, minkälaisia suomalaisia lastenkirjoja on tällä hetkellä tarjolla. Niinpä menin kirjastoon ja lainasin sieltä suuren määrän lastenkirjoja. Valitsin tästä joukosta tarkastelun alle kolme teosta, joihin tutustuin tarkemmin. Nämä kolme kirjaa valikoituivat sen perusteella, että ne olivat niin erilaisia keskenään. Tutkin muun muassa Aino Havukaisen ja Sami Toivosen yhdessä kirjoittamaa ja kuvittamaa Tatu ja Patu Helsingissä -kirjaa (2003), Juha Virran kirjoittamaa ja Marika Maijalan kuvittamaa Piano karkaa -kirjaa (2015) sekä Inka Nousiaisen kirjoittamaa ja Satu Kettusen kuvittamaa Yökirja -kirjaa (2015).

Tatu ja Patu -kirjojen kuvitus on lennokasta ja sivut täynnä tapahtumaa. Tarina ja kuvat ovat erittäin kiinni tässä ajassa, katsottavaa riittää monelle lukukerralle ja huumoria viljellään taitavasti naurattaen sekä lasta että aikuista. Tatu ja Patu -kirjojen kuvitustyyli ja visuaalinen ilme eivät kuitenkaan kosketa minua enkä saa siitä esteettistä mielihyvää. Kuvat ovat jo ehkä liiankin runsaita ja visuaalisesti jopa sekavia.

Piano karkaa -kirjassa on hyvin graafinen ilme. Myös tämän kirjan kuvitus on runsas, värimaailma hallittu ja tasainen. Yksinkertaisen ja vitsikkään tarinan kuvituksessa on runsaasti pieniä yksityiskohtia ja huumorilla on myös tässä kirjassa tärkeä rooli. Ainakin minua naurattaa puistossa hassusti nököttävä, valkoinen hevosspatsas tai herkkukurkkupurkin päällä istuva muusikko. Kuvituksissa on myös etäisyyseroja, jotka ovat hyväksi kirjan mielenkiinnon yllä pysymisessä. Esimerkiksi yhdellä aukeamalla päähenkilön kasvot ovat sivun kokoiset ja viereisellä sivulla sama hahmo loikkii koko pituudeltaan kuvattuna päättäväisenä eteenpäin.

Yökirja on tyyliltään täysin erilainen kuin mitä kaksi edellä mainittua. Kuvitus on mielestäni vakava- ja jopa surumielinen. Kuvitus on selkeää ja harmonista, mutta runsaus ei ole oikea sana tässä yhteydessä. Sanoisin ennemmin, että kuvitus on intensiivistä ja täyteläistä. Tämä johtunee värityksestä, joka on hyvin sinivoittoinen, murrettu ja aika tumma. Tosin myös runollisesti kirjoitetussa tarinassa on surumielinen vire. Kuvat ja teksti tukevat toisiaan kyllä hyvin, mutta mietin lukiessa, ymmärtääköhän lapsi näin abstraktilla tasolla olevaa tarinaa.

1.2 AJATUS KIRKASTUU

Edellä mainittujen kirjojen tutkiminen auttoi erityisesti siinä, että pystyin määrittämään selkeämmin, kuinka runsasta kuvitusta haluan omassa kirjassani olevan. Kirjojen tarkastelu täsmensi myös sitä, minkälaista tunnelmaa haluan kuvissa ja tarinassa tavoitella. Ja kuten Tatu ja Patu -kirjoissa, halusin, että myös omassa kirjassani olisi huumorin tuomaa iloa ja keveyttä.

Kuva 1.

Piano karkaa -kirjan kansi on reipas ja sen väritys sekä hahmot ennustavat iloista sisältöä.

Kuva 2.

Yökirjan kannessa oleva tummahko tunnelma on intensiivinen ja salaperäinen.

Kuva 3.

Tatu ja Patu -kirjan kannessa on paljon tapahtumaa.

1.

2.

3.

II

Työn kulku

2.1 TARINAN SYNTY

Hyvä tarina herättää tunteita, koskettaa ja jää myös muistiin. Pidän kirjoittamisesta nykyään aika paljon, ja halusin haastaa itseni ja tuottaa kuvakirjan tekstin itse. Minulla ei ole lapsia, joten en tiennyt tämän ajan lastenkirjoista juuri mitään. Tarkasteltuani kirjastosta lainaamiani kirjoja havaitsin, että tarinoiden rakenne ja juoni olivat usein aika yksinkertaiset.

Oli tammikuu, vuosi 2016 ja päätin tarttua härkää sarvista ja aloittaa kirjaan tulevan tarinan kirjoittamisen. Istuin alas tietokoneen ääreen ja annoin tekstin vain virrata. Tarina syntyi yhdeltä istumalta ja aikaa kului muutama tunti. Intensiivisen kirjoitushetken jälkeen olin tyytyväinen tekstiin. Tarina Eikasta ja seitsemästä sisaruksesta oli syntynyt. Pohdin mielessäni, voiko näin nopeasti ja helposti syntyä hyvää ja kirjaksi asti kelpaavaa tekstiä. Päätin testata tarinaa kummitytölläni, joka oli tuolloin viisivuotias. Sain kullonarvoista ja rehellistä palautetta. Tarinassa piti olla ainakin pahis! Otin neuvosta vaarin ja editoin tekstiä niin, että sain pahiksen – tässä tapauksessa seitsenpäisen vauvahirviön, sisällytettyä tarinaan mukaan. Luetutin korjatun tarinan kummitytölläni vielä uudestaan ja positiivisen palautteen perusteella päätin mennä prosessissa eteenpäin ja siirtyä kuvittamisen pariin.

2.2 INNOSTAVAT ESIKUVAT

Kuvien tekemiseen liittyy itselläni paljon odotuksia. Myös tässä prosessissa minulla oli mielessäni tyyli, jollaista halusin lähteä tavoittelemaan. Koska esikuvat ovat tärkeitä, haluan mainita tässä kohta kaksikin kuvittajaa, joiden tyyli miellyttää minua erityisesti. Toinen heistä on kuvittaja Marika Maijala. Hänen lennokas ja rento kädenjälki on ihailtavan pelkistetty, mutta silti hyvin kuvaava. Myös sommittelullisesti Maijalan ratkaisut ovat omaperäisiä ja poikkeavat totutusta. Toinen kuvittaja, jonka työt herättävät minussa innostusta on Matti Pikkujämsä. Myös hänen kuvituksissa on hienoja ja oivaltavia ratkaisuja, jotka kolahtavat estetiikan tajuuni. Pikkujämsällä on kyky kuvata arkisia asioita hauskasti ja myös siten, että katsoja voi kääntää peilin ikään kuin itseensä päin ja nauraa omalle hölmöydelleen/ihanuudelleen.

Kuva 4.

Marika Maijalan kuvitusta Juha Virran kirjoittamaan Sylvi Kepposen hukkaretki -kirjaan. Maijala luo taitavasti vekkuleita hahmoja, hauskoja yksityiskohtia sekä värikysestään pirteitä kokonaisuuksia.

Kuva 5.

Matti Pikkujämsän kuvitusta Ville Hytösen kirjoittamaan Hipinääsi apinahiisi -kirjaan. Pikkujämsän kuvitukset saavat hymyn huulille. Hahmojen nerokkaat ilmeet ja asennot ovat sympaattisia ja niihin on helppo samaistua.

2.3 KATSE TEKNIikkaAN

Erilaisia tekniikoita ja tyylejä käytetään tällä hetkellä kuvituksissa runsaasti ja luovasti. On kollaasia, maalausta, vektoria, valokuvaa, paperileikkausta ja kaikkien näiden yhdistelmää. Itselleni luontevin ja sopivin tekniikka on maalaaminen ja piirtäminen käsin. Siksi päätin toteuttaa kuvitukseni tällä perinteisellä tyylillä. Toinen syy on se, että haluan hallita valitsemani tekniikan hyvin, jotta tiedän sen avulla pääseväni varmasti tavoiteltuun lopputulokseen. Olen myös mieltynyt kerroksellisesti tehtyyn kuvaan, jossa on sekä käsin- että tietokoneella tehtyjä yksityiskohtia. Siksi päätinkin, että teen kuvitukset pääosin käsin, viimeistelyn, yksityiskohtien lisäämisen ja muokkauksen sen sijaan tietokoneella. Piirustus- ja maalausvälineiksi valikoituivat lyijykynä, tussit, puukynät ja peitevärit.

2.4 HAHMOTTELUA

Aloitin kuvitusten tekemisen luonnostelemalla hahmoja. Olen jostain syystä ollut aina mieltynyt punaiseen tukkaan, joten Eikan hiukset hehkuivat porkkanan punaisessa sävyssä luonnosteluvaiheen alusta asti. Äidin hiukset sen sijaan olivat ensin ruskeat ja myötelivät hillitysti kasvojen muotoja. Halusin kuitenkin saada äitiin lennokkuutta ja boheemia twistiä ja piirsin tämän hiuspehkon luonnottoman kookkaaksi ja ns. harakanpesäksi. Vaatteiden luonnostelu oli aika nopea prosessi. Hahmot toistuvat kirjassa monta kertaa ja tämän vuoksi vaatteiden tuli olla tarpeeksi yksinkertaiset sekä helposti esitettävissä erilaisissa asennoissa.

Tein muutamia luonnoksia, joissa hahmoilla oli erivärisiä ja erityylisiä vaateyhdistelmiä. Luonnosten perusteella päädyin kokonaisuuteen, jossa Eikalla on valkoinen, punaisilla palloilla kuvioitu paita sekä okrankeltaiset, viivakuosiset sortsit sekä yksinkertaiset kengät. Mietin millä saisin äidin mahan ja olemuksen näyttämään mahdollisimman kookkaalta. Päädyin kirkkaan keltaiseen mekkoon, koska se korostaa muhkeaa muotoa hyvin. Ensimmäisissä luonnoksissa mekossa oli valkoinen ruudutus, mutta muutaman luonnoksen jälkeen kuosi vaihtui silmumaiseen kuviointiin.

Kuva 6.

Olin miettinyt hahmojen ulkonäköä jonkin verran mielessäni ennen luonnostelua. Ensimmäisessä luonnoksessa kokeilin eri väriyhdistelmiä ja etsin mieluista kädenjälkeä.

2.5 KUVAKÄSIKIRJOITUS

Kuvakäsikirjoituksen tekeminen vaatii hyvää suunnittelua, keskittymistä ja kokonaisuuden hallintaa. Käsikirjoituksen aloittaminen vaikutti aluksi työlläältä, mutta kun se oli viimeistä freimiä vaille valmis, oli edessä siintävä kuvitusurakka huomattavasti selkeämpi. Tiesin mihin tarttua. Kuvakäsikirjoitus auttoi myös hahmottamaan kirjan sisällöllistä rakennetta. Tein Adobe InDesignissa sivupohjat, joihin lisäsin aukeamia kuvaavia laatikoita. Jaoin tekstit sopivan mittaisiksi kappaleiksi ja lisäsin ne laatikoihin. Näin pystyin laskemaan kuinka monta kuvitettua sivua/aukeamaa kirjaan tulee. Tekstiä riitti 18 aukeamalle, joten saman verran tarvittiin siis kuvituksia. Tämän jälkeen hahmottelin pienikokoisille aukeamille niihin tulevat kuvitukset.

Kuvan ja tekstin yhdistäminen toimivaksi ja toisiaan tukevaksi kokonaisuudeksi ei välttämättä ole helppo tehtävä. Kamppailin tämän asian kanssa, kun tein kuvakäsikirjoitusta. Olin jakanut tekstit aukeamille, ja niistä piti kyetä poimimaan oleellisin asia. Se asia, joka kantaisi kuvaksi asti, mutta joka ei olisi kuitenkaan liian itsestään selvä valinta. Prosessin aikana muutama kuvakäsikirjoitukseen kuvaamani kohta menikin uusiksi, koska kuva ja teksti eivät toimineet yhdessä.

Kuva 7.

Hyvin suunniteltu kuvakäsikirjoitus helpottaa kuvitusprosessia huomattavasti.

2.6 VÄRIMAAILMAN MÄÄRITTÄMINEN

Pidän murretuista sävyistä ja halusin käyttää näitä sävyjä myös kirjaan tulevista kuvituksista. Tein tusseilla ja peiteväreillä erilaisia väriyhdistelmiä ja kokeilujen perusteella minua miellyttivät erityisesti siniharmaa, musta, harmaan violetti, vaaleanpunainen, kirkas keltainen, okrankeltainen ja oliivinvihreä. Pohdin voiko lastenkirjaan tulevista kuvissa käyttää mustaa väriä, mutta pienen empiirisen kyselyn jälkeen, tulin siihen tulokseen, että voi.

Etsin värimailmaa, jossa yhdistyvät saumattomasti murretut sekä kirkkaat värit. Pyrin siihen, että kuvitusten yleisvaikutelma olisi elävä, mutta hillityn hallittu. En tehnyt päätöstä rajata kuvituksissa olevien värien määrää, koska halusin pitää vapauden muuttaa väritystä sen mukaan mitä kuvan tunnelma vaatii. Tiedostin kuitenkin sen, että kuvitusten on oltava tyyliään yhtenäisiä ja samassa linjassa keskenään. Pidän tämän visusti mielessäni kun istuin työpöytäni ääressä, lyijykynä kädessäni, tyhjä piirustuspaperi silmieni alla ja kun oli tullut aika piirtää se ensimmäinen viiva tulevaan kuvitukseen.

2.7 KUVITUSTYÖ

Koska olin tehnyt kuvakäsikirjoituksen, vältyin valkoisen paperin kammolta. Luonnostelin kuvat käsikirjoituksen pohjalta paksulle, 270 g paperille. Arkin koko 30,5 x 45,5 cm oli mielestäni juuri sopiva aukeaman kokoiselle kovalle. Luonnostelun jälkeen aloin värittää pintoja joko tussilla tai peiteväreillä. Vaikka viimeistely tapahtui tietokoneella, pyrin siihen, että myös käsin tehty osuus olisi mahdollisimman siisti ja tarkka. Kuvitin kolme aukeamaa aika nopeasti. Mutta mitä kauemmin niitä katselin ja kun kuvitustyö eteni – näyttivät nämä kolme ensimmäistä aukeamaa ankeilta. Niinpä muutin niiden värimaailmaa hieman toiseksi ja lisäsin kuviin enemmän yksityiskohtia.

Olen aikaisemmalta koulutukseltani tekstiilisuunnittelija ja rakastan kuoseja. Niinpä olikin luontevaa, että otin kuoseja mukaan myös kuvitukseen. Verhot, matot, vaatekasat, matkalaukut, peitot ja pöytäliinat saivat pintaansa ko-meat kuviot. Tavoittelin elävää ja runsasta kuvamaailmaa ja siksi käytin kuoseja niin estoitta ja monessa paikassa.

Myös erilaisten tilojen kuvaaminen on minulle hyvin mieluista ja siksi halusin sisällyttää kuvituksiin kodin eri huoneita. Olen lapsuudesta saakka ollut kiinnostunut tiloista ja siitä miten ne saavat aikaan erilaisia tunteita ja tunnelmia. En koskaan unohda kun näin ensimmäisen kerran Ingmar Bergmanin käsikirjoittaman ja ohjaaman Fanny ja Aleksander -elokuvan. Miten ihanassa talossa tämä erikoinen perhe asuikaan! Lastenhuoneessa oli tilaa leikkiä, huonekalut olivat kauniita sekä koristeellisia ja valonlähteenä tuikkivat tunnelmaa lisäävät kynttilät.

Tilat ja kuosit olivat siis kaksi johtotähteä kuvituksia tehdessäni. Näiden kahden elementin avulla sain kuviin yhtenäistä tunnelmaa, vaikka värimaailma muuttui aukeamien välillä. Pyrin myös siihen, että kuvassa on paljon katsottavaa ja että joka katselukerralla löytyisi jotain uutta, ennennäkemätöntä.

Kirjan kannella on väliä ja halusin, että siitä tulee mahdollisimman hyvä niin visuaalisesti kuin myös markkinointia ajatellen. Luonnostelin kansi-ideoita paperille, mutta mikään ei tuntunut osuvan maaliin. Kannen piti mielestäni vastata hyvin sisältöä ja kertoa myös jotain juonesta. Erään luonnosteluhetken jälkeen päätin, että tuolloin paperille syntyneestä kuvasta tulee kansi ja että lähden työstämään sitä eteenpäin. Kysymyksessä oli luonnos, jossa Eikka-hahmon pää on sommiteltu kannen alaosaan ja silmät tuijottavat tiukasti ylöspäin. Hahmon pään päällä vasemmalla seisovat mustat vaunut. Viimeistelin kuvan

ihan valmiiksi todetakseni, että se on huono. Olin taas lähtötilanteessa. Ilman ideaa kirjan kanneksi. Koska etukansi ei ottanut onnistuakseen, siirryin miettimään minkälainen takakansi voisi olla. Aloin luonnostella paperin alaosaan sinistä, koko paperin levyistä ja noin 15 cm korkeaa sinistä aluetta, johon piirsin valkoisella tussilla koristekuvioita. Sain ajatuksen, että sininen alue voisi olla pöytäliina, sen päälle piirtäisin suuren kasan pullia ja Eikka-hahmon norkoilemaan pöydän reunalle. Idea takakannesta oli siinä ja piirsin ja maala-sin sen valmiiksi myös aika nopeasti.

Mutta etukansi oli edelleen tekemättä. Pienen etäisyydenoton jälkeen keksin yhtäkkiä, että takakanteen tekemäni kuva toimii hyvin etukannessa! Ja että jatkamalla sinistä pöytäliinaa takakannen puolelle, saisin kansista yhtenäiset ja selkeät. Näin tein ja lisäsin takakanteen vielä pienen kattovalaisimen, joka viittasi samalla kirjan sisällä olevien kuvien sisustuksellisiin yksityiskohtiin. Jätin takakanteen myös runsaasti tyhjää tilaa esittelytekstiä varten.

Kuvitustyö kesti pitkään. Aloitin kuvien tekemisen maaliskuussa 2016 ja kaikki 18 kuvitettua aukeamaa sekä kansien kuvat olivat valmiit elokuussa 2017. Tein kuvia kokopäivätyön ohessa, joten ne olisivat valmistuneet nopeammin jos käytössäni olisi vain ollut enemmän aikaa.

Kuva 8.

Piirsin ensimmäisiin kansiluonnoksiin mustat vaunut, joihin suunnittelin sijoittavani kirjan nimen valkoisella tekstillä. Sommittelu ei mielestäni toiminut. Pään päällä seisovat vaunut ovat liian mustat ja voimakkaat. Myöskään kuvan tunnelma ei ollut sellainen, mitä tavoittelin. Vieressä alun perin takakanteen tekemäni kuva, mutta joka päättyi lopulta etukanteen.

2.8 KUVITUSTEN VIIMEISTELY

Kuten jo aiemmin mainitsin, päätin muokata ja viimeistellä kuvitukset tietokoneella. Skannasin alkuperäiset kuvat A3-skannerilla (300 dpi) ja tein Adobe Photoshopilla muutamia perussäätöjä, kuten lisäsin hieman kontrastia ja poistin turhia viivoja ja roskia. Lisäksi tasoitin hahmoissa olevia väripintoja. Lisäsin kuviin mukaan jonkin verran myös vektorigrafiikkaa. Osan näistä grafiikoista tein itse Adobe Illustratorilla ja osan latasin ilmaissivuilta netistä. Vaikka lisäsin kuviin vektorigrafiikkaa, halusin ehdottomasti, että kuvituksista erottuu autenttinen kädenjälki. Pidän siitä kerroksellisuudesta, minkä nämä kaksi tekniikkaa saavat yhdessä aikaan. Kuvien viimeistely kesti yllättävän kauan. Voi olla, että tutkin kuvia jo vähän turhankin tarkkaan, koska aina löytyi lisäättävää ja jotain korjattavaa. Jossain vaiheessa oli kuitenkin tehtävä päätös, että kuvat ovat valmiit taitettavaksi.

2.9 TAITTAMINEN

Olin tehnyt ajatustyötä ja suunnitellut kirjan ulkoasua mielessäni jo paljon ennen kuin istahdin koneelle ja avasin Adobe InDesign -ohjelman. Tavoitteeni oli saada aikaan laadukkaan näköinen lastenkirja, jonka ulkoinen olemus saisi niin lapsen kuin aikuisen kiinnostumaan siitä. Minulla oli visio myös kirjan nimen kirjasintyylistä. Halusin nimen (Eikka ja seitsemän sisarusta), koostuvan eri tyyllillä kirjoitetuista osista. Tein tussilla ja peiteväreillä kirjaimia ja sanayhdistelmiä paperille ja skannasin onnistuineimmat koneelle. Muokasin kirjaimet Adobe Illustratorissa vektorigrafiikaksi ja kokeilin taittoon. Muutaman kokeilun jälkeen valitsin parhaiten toimivan kokonaisuuden. Tässä kaksi sanaa oli kirjoitettu käsin tikkukirjaimilla, yksi kaunokirjoituksella sekä olemassa olevalla fontilla.

Minulla oli siis yhteensä 19 kuvitettua aukeamaa, yhteensä 38 sivua. Kirjan koko tulisi olemaan 22 x 29,7 cm. Sivumäärä kasvoi myöhemmin kymmenellä sivulla kun sain kirjapainosta ohjeen toimia näin painoteknisten vaatimusten vuoksi. Palaan tähän asiaan vielä myöhemmässä osiossa (s. 18). Ensimmäiseksi lähdin etsimään sopivaa fonttia. Monien kokeilujen jälkeen päädyin Macho-fonttiin, joka on mielestäni ilmavan rento ja selkeälukuinen. Halusin, että fontti on myös mahdollisimman neutraali. Koska olin tehnyt kuvitukset aukeamiksi ja miettinyt tekstien paikat kuvaan valmiiksi, oli taittaminen melko selkeää. Tosin editoin tekstiä taitossa monta kertaa, joka hidasti työn etenemistä jonkin verran.

Vaikka olin jättänyt kuviin tyhjää tilaa tekstiä varten, huomasin taittaessa, että sitä ei ollut kaikissa kuvissa silti riittävästi. Myös joidenkin kuvien tausta oli niin kirjava, ettei teksti erottunut tarpeeksi selvästi. Ratkaisin ongelman lisäämällä lohenpunaisia ja valkoisia väriympyröitä ja sijoitin tekstejä niihin. Joihinkin kuviin lisäsin sivusta tulevan liukuväri-efektin tekstikapaleen alueelle, jonka avulla sain tekstin erottumaan kuvitetusta taustasta paremmin. Ensimmäisessä taittoversiossa fontin pistekoko oli 14. Tulostettua- ni huomasin kuitenkin, että tämä pistekoko oli aivan liian suuri. Pienensin fontin kokoon 12, joka näytti hyvältä.

Lisäsin taitossa kuvituksiin puhekuplia, jotka lisäsivät visuaalista kerroksellisuutta ja toivat lisämaustetta myös tarinaan. Halusin käyttää puhekuplissa eri fonttia kuin leipätekstissä. Puhekuplien fontiksi valitsin Chaparral Pro:n, jonka klassinen olemus sopi mielestäni hyvin kokonaisuuteen. Lisäsin joihinkin pieniin yksityiskohtiin vielä kolmannen fontin: English Essay:n. Tämä fontti muistuttaa haparoivaa käsin kirjoitusta.

Eikka

Macho

Eikka

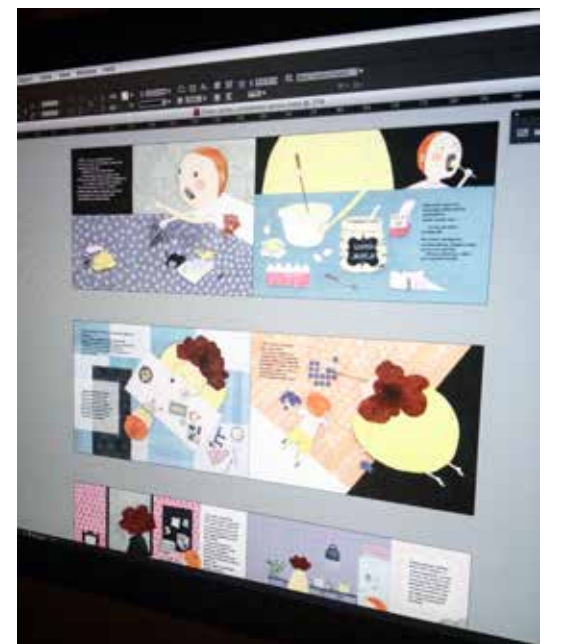
Chaparral Pro

Eikka

English Essay

Kuva 9.

Taittokokeilua Adobe InDesignissa.

2.10 VALMIS PAINOON

Otin kirjaprojektin alkuvaiheessa yhteyttä Antalikseen, joka on Helsingissä toimiva paperitukku. Pyysin käyttötarkoitukseeni sopivia paperinäytteitä ja sainkin niitä suuren määrän kotiini selattavaksi. Valitsin paperiksi Scandia 2000 Natural 150 g, joka on luonnonvalkoinen, päällystämätön paperi. Tilasin Antalikselta vielä dummyn valitsemallani paperilla ja samalla sivumäärällä kuin mitä oikeaan kirjaankin tulisi. Dummy auttaa hahmottamaan minkälainen kirjan fyysinen koko oikeasti on.

Sain vinkin hyvästä Latviassa toimivasta kirjapainosta ja lähetin sinne tarjouspyynnön kirjasta. Pyysin tarjouksen 500 ja 1000 kappaleelle. Tarjouspyyntö koski sidottua, kovakantista kirjaa, jonka koko on 22 x 29,7 cm ja kannessa mattalaminointi sekä aihiolakkaus. Lähetin toisenkin tarjouspyynnön Helsingissä toimivaan kirjapainoon samoilla toiveilla, mutta hinnan ollessa tuplasti korkeampi, päätin painattaa kirjat Latviassa. Valitsin painosmääräksi hurjat 1000 kappaletta, koska hintaero 500 ja 1000 kappaleen määrässä oli minimaalinen.

Viimein koitti se päivä kun kirjan materiaali oli valmis lähetettäväksi painoon. Halusin korostaa kannessa muutamia kohtia ja tästä syystä valitsin kirjan nimeen, minun nimeeni, Eikan hahmoon, sekä vaunuihin aihiolakkauksen. Muutin lakattavat elementit vektorigrafikaksi, väritin ne 100 % magentaksi, asemoin ne oikeille paikoille kannessa ja tein niistä lopuksi oman pdf-tiedoston painoa varten. Kannen paperi on Maxi Gloss 130 g, joka viimeistellään mattalaminoinnilla.

Kuten kerroin aiemmin, kirjan sivumäärä kasvoi lopulta 38 sivusta 48 sivuun. Myös esilehdissä on painatus ja ne sisältyvät sivumäärään. Syynä sivumäärän kasvuun oli, että 48 sivua menee painoarkille tasan, jolloin hukkaa ei tule. Olin valinnut sisuksen paperiksi Scandia 2000 natural 150 g, mutta paino vaihtoi sen luvallani Munken Lynx -paperiksi, joka on hyvin samankaltainen kuin Scandia 2000 natural.

Juuri tällä hetkellä kirja on painossa ja olen saanut plotterivedoksen, josta pystyin tarkistamaan, että tekstit ja muut elementit ovat oikeissa paikoissa ja ilman virheitä.

Kuva 10.

Aihiolakkausta varten piti tehdä oma pdf-tiedosto. Vektoroin lakattavat alueet, väritin ne 100 % magentalla ja asemoin oikeille paikoille kannessa.

Kuva 11.

Myös kirjan esilehdissä on kuvitusta.

II

Analyyysi

1/3 Tarinan ja kuvituksen suhde

3.1 YLEISTÄ

Kuvakirjat olivat minulle lapsena tärkeitä. Sain kirjoja lahjaksi ja kävimme isän kanssa usein kirjastossa myös lainaamassa niitä. Selailin jokin aika sitten vanhempieni luona vanhoja lastenkirjojani ja huomasin miten jotkin kirjat nostivat esiin muistikuvia ja tunteita. Nämä tunteet liittyivät kyseiseen kirjaan ja tästä syntyneeseen lukukokemukseen. Muistin mitkä kohdat olivat olleet mieluisia ja mitkä kuvat saivat katseeni pysähtymään. Erityisesti herkkuja sisältäneet kuvat olivat mielestäni kerrassaan vastustamattomia. Nyt aikuisena nämä kuvat eivät enää herättäneet samoja tunteita. Ne eivät enää olleet erityisiä. Kuvan katsomisessa oli siis tapahtunut muutos.

Aira Huovinen viittaa Kuvittaen-teoksessa psykoanalyytikon ja tietokirjailija Bruno Bettelheimin (1984) näkökulmaan, jonka mukaan lapsi pystyy luomaan rikkaampia kuvitelmia mielessään ilman valmiiden kuvien rajoittavaa vaikutusta (Ylimartimo ja Brusila 2003, 19). Näkökulma on mielenkiintoinen ja erityisesti tämän päivän maailmasta katsottuna, se tuntuu hyvin mustavalkoiselta. Itselleni kuvat ovat aina olleet erittäin tärkeitä ja olen myös nauttinut niiden tulkitsemisesta. Mikäli lapsuuteni kirjat olisivat olleet ilman kuvia, en varmasti olisin kokenut niin monta kuvasta saatavaa ilon hetkeä, kuin mitä nyt olen voinut tallettaa syvälle kuvamuistiini. Mutta siinä olen Bettelheimin kanssa samoilla linjoilla, että lapsen omaa mielikuvitusta tulee ruokkia kaikin tavoin. Valitettavasti suunta näyttää tänä digitalisoitumisen aikana olevan se, että lapset eivät enää osaa käyttää omaa mielikuvitustaan. Tilalle ovat tulleet pelit ja digilaitteet, jotka tekevät työt puolestamme ja ovat myös luovia johtajiamme.

Jokainen ihminen tarkastelee maailmaa omasta, ainutlaatuisesta näkökulmastaan. Siksi onkin mahdotonta ymmärtää asioita ja ympäristöä täysin samoin kuin joku muu. Tämä pätee luonnollisesti myös lapsen suhtautumiseen tarinaan ja kuvaan – kokemus on subjektiivinen. Koska lapsella kokemuksen puute voi aiheuttaa vaikeuksia tulkita ja jopa tehdä virheellisiä tulkintoja, on tärkeää että tarina ja kuvitus ovat lapsen ajatusmaailmaan sopivia. Yhdysvaltalainen psykologi Jerome Seymour Bruner esittää, että visuaalinen muisti kehittyy ennen verbaalista muistia (Hatva 1993, 115). Siksi onkin mielestäni tärkeää, että jo pienille lapsille suunnattujen kirjojen visuaalisuudelle annetaan erityistä huomiota.

Yritin kuvitustyötä tehdessäni asettua lapsen asemaan ja pohtia minkälaiset asiat olisivat kirjani kohdetyhmän, eli 4–7-vuotiaiden lasten mieleen. Katajan (1989) tekemän tutkimuksen mukaan 4–6-vuotiaita miellyttivät eniten värikkäät kuvat niin piirroksissa kuin valokuvissa. Hän toteaa myös, että mitä vanhempi lapsi oli, sitä enemmän hän piti valokuvista ja monimutkaisista kuvista. (Hatva 1993, 123). Olin myös itse tietoinen siitä, että lapset pitävät väreistä ja otin tämän kuvitusta tehdessäni huomioon. Halusin rajata värimaailman (ks. työnkulku) enemmän murrettuun suuntaan, välttäen kovin kirkkaita värejä. Näin otin huomioon myös omia esteettisiä mieltymyksiäni.

Aira Huovisen mukaan lastenkirjallisuudessa törmää liian usein lasten aliarviointiin, johon syyllistyvät niin kirjailijat kuin kuvittajat. Tällä hän tarkoittaa sitä, että esimerkiksi monia kuvittajia vaivaa harhaluulo, että lapset pitäisivät ainoastaan imelistä väreistä ja yksinkertaisista muodoista (Ylimartimo & Brusila 2003, 21). Lapsen asemaan asettautumisellakin on rajansa. Lapset ovat älykkäitä ja huomaavat kyllä jos esimerkiksi kuvitus on tehty kömpelöksi vain heitä silmällä pitäen “he saattavat jopa suuttua kuvista, jotka ovat liian mielisteleviä tai pelkistettyjä” (Ylimartimo & Brusila 2003, 21).

3.2 PELKISTETYN TARINAN JA RUNSAAN KUVITUKSEN VUOROVAIKUTUS

3.2.2 Tarinan raja

Eikka ja seitsemän sisarusta -kirja on suunnattu 4–7-vuotiaille lapsille. Ikähaarukka oli mielessäni jo kirjoitustyötä aloittaessani. Mietin kirjoitusvaiheessa paljon viisivuotiasta kummityttöäni. Kävin läpi asioita, jotka hän on kokenut ja kokee kiinnostavina, pelottavina tai hauskoina. Mietin myös minkälainen kieli ja minkälaiset kielikuvat sopivat yleisesti ottaen 4–7-vuotiaille lapsille. Marja Suojalan ja Maija Karjalaisen kirjoittamassa Avaa lastenkirja -teoksessa kirjoittajat toteavat, että ensimmäisten lapsille tehtyjen kirjojen tarkoitus oli olla pelkästään opettavaisia; hauskuus ja jännittävyys eivät kuuluneet lastenkirjan ominaisuuksiin (Suojala & Karjalainen 2003, 144). Onneksi ajat ja myös asenteet ovat muuttuneet ja erityisesti huumorilla on tänä päivänä tärkeä rooli lasten kirjallisuudessa.

Kuten jo edellä totesin, tarinan rajaaminen lapsen ajatusmaailmaan sopivaksi on tärkeä lähtökohta. Tämä antaa selkeät raamit muun muassa tarinan pituudelle, kielenkäytölle, juonelle, kuvien ja hahmojen määrälle ja kuvissa olevalle runsaudelle. Sanoisin, että tuleva kirja on hyvä ns. “konseptoida” heti alkumetreiltä lähtien, jotta kuvat, teksti ja niissä olevat yksityiskohdat ovat synkronoivassa suhteessa toisiinsa nähden. Tarkoitan tällä sitä, että niin kuvalliset kuin tarinallisetkin elementit puhuvat samaa kieltä, niissä toistuvat samat elementit ja kirjaa kuljettaa yksi, vahva punainen lanka. Esimerkiksi Eikka ja seitsemän sisarusta -kirjan punaiseksi langaksi muodostuivat pullat. Tämä sokeripitoinen herkku tulla tupsahti kuvituksiin jatkuvasti ja jossain vaiheessa tajusin sen olevan toimiva vitsi, joka sopii moneen eri yhteyteen. Toisena punaisena lankana voi pitää kuoseja, jotka toistuvat erilaisina, mutta samaa kuvamaailmaa edustavina, lähes jokaisella kirjan sivulla.

3.2.3 Hahmojen määrän raja

Eikka ja seitsemän sisarusta -kirjassa on kaksi päähenkilöä, Eikka ja äiti. Seitsemän sisarusta ovat saaneet tarinassa ja kuvituksessa sivuroolin. Kahdessa eri kuvassa esiintyvät myös naapurin Hilka ja taksikuski Kyösti. Koska kysymyksessä on pelkistetty tarina, pyrin kirjoitusprosessin aikana pitämään mielessäni, että hahmojen määrä pysyy hyvin pienenä. Tämä palvelee mielestäni niin kirjan tekijää kuin lukijaa. Tarinassa äidin mahassa kasvaa seitsemän vauvaa. Kyseinen seikka herättää lukijassa lähes varmasti kysymyksen lasten isästä. Jätin tämän asian tarkoituksella kertomatta, koska se ei tarinan juonen kannalta ole olennainen asia. Itse asiassa minusta se, että jätin isyyden avoimeksi voi lisätä keskustelua ja pohdintaa aikuisen ja lapsen välillä. Tällaiset yhteiset keskusteluhetket ovat kullannarvoisia. “Painottamalla joitakin asioita voidaan ohjailla katsojaa sisällön omaksumiseen” (Hatva 1993, 51).

Toinen lukijaa askarruttava asia on luultavasti vauvojen lukumäärä. Halusin, että vauvojen määrä on sen verran absurdi, että myös lapsi tajuaa lapsiluvun olevan epätodellinen tai ainakin aika lailla mahdoton. Tämä absurdi elementti – eli seitsemän vauvaa, antaa muuten realistiseen ja arkiseen tarinaan elämyksellisen lisänsä. Halusin myös, että kirjan perhemalli ei ole ihan perinteinen. Nykyään kun ei ole vain yhtä ideaaliperhettä, vaan monta varteenotettavaa ja hyvää vaihtoehtoa.

3.2.4 Kuvituksen lähtökohtana runsaus

Sanonta “less is more” – on useimmiten paikkansa pitävä ja toimiva lause. Tässä kohtaa hylkäsin kuitenkin kyseisen ajatuksen ja päätin jo kuvitusprosessin alkumetreillä tehdä kuvista mahdollisimman runsaita ja värimaailmaltaan kylläisiä. Tavoitteeni oli luoda runsas ja elämyksellinen kuvakirja, jonka voima riittää pitämään lapsen mielenkiinnon yllä läpi koko kirjan.

Runsaalla kuvituksella tarkoitan sitä, että kuvissa on paljon muun muassa huumoria sisältäviä yksityiskohtia, värejä, kuoseja ja myös tarinaan kerroksellisuutta tuovia elementtejä kuten tekstilliset puhekuplat. Tavoitteeni oli saada kuviin niin paljon katsottavaa, että uutta huomioitavaa riittäisi monelle lukukerralle.

3.2.5 Sommittelu

Myös sommittelulla on suuri merkitys runsauden vaikutelman luomisessa. Lasten kuvakirjassa, jossa kuvia ja myös sivuja on usein monta, kuvissa olevalla rytmillä on jäsentävä vaikutus. “Erilaisten viivojen, muotojen ja värien toistuvuus tai eri elementtien väliin jäävä valkoisen tilan vaihtelut ovat visuaalista rytmiä” (Huovila 2006, 49). Kuvituksia tehdessäni pyrin luomaan joka kuvaan toistuvuutta esimerkiksi suorilla, laatikkomaisilla linjoilla. Tämän kaltaiset linjat olivat luontevia, sillä monessa aukeamassa kohtausta tapahtuu tilassa, kuten keittiössä tai olohuoneessa. Myös edellä mainittu valkoinen tila toistuu usealla aukeamalla. Valkoinen tila antoi sommitteluun paitsi rytmiä se myös selkeytti kuvitusta ja toimi hyvänä pohjana tekstille.

Kuvituksessa olevat etäisyserot antavat kuvaan vaikutelman tilasta. “Kaksitasoiselle pinnalle voidaan luoda syvyysvaikutusta ja tilan tuntua elementtien koon, sijoittelun, tummuusvaihteluiden ja värisävyjen avulla” (Huovila 2006, 48). Pyrin kuvituksia tehdessäni ottamaan huomioon etäisyserot, jotta kirjaan tulisi tarpeeksi vaihtelua ja välttyisin monotonisuudelta. Esimerkiksi kuva, jossa Eikka on menossa Hilkan kanssa katsomaan äitiä synnytyksen jälkeen, piirsin Eikan pään lähes sivun kokoiseksi. Sen sijaan vauvahirviökohtauksessa keskityin värisävyihin, joilla sain pimeän huoneen tunnelman mahdollisimman intensiiviseksi ja jännitteiseksi. Avoimesta ovesta tulviva valo synnyttää kontrastia muuten tummaan kuvaan, luoden myös samalla tilallisen vaikutelman.

2/3 Arjen kuvaaminen – tavallinen on enemmän

3.3 ARKI

Arki on aihe, josta riittää aika paljon ammennettavaa. Arkisiin asioihin on sekä tekijän että lukijan helppo samaistua. Kaatunut tuttipullo levinneine maitoineen tai huoneen nurkassa nököttävä imuri saavat luultavasti ainakin aikuisen hymähtämään hyväksyvästi ja antamaan ymmärryksensä kirjan hahmolle, ja ehkä myös itselleen. Eikka ja seitsemän sisarusta -kirjassa lapsen ja vanhemman hyvä ja läheinen suhde opettaa mukavalla tavalla yhdessä olemista ja yhdessä toimimista.

Pullan leipominen, muistipelin pelaaminen, yhdessä syöminen ja aito keskustelu ovat mielestäni arjessa niitä tärkeimpiä asioita. Ne luovat turvallisuuden tunteen lapselle ja myös aikuiselle opettaen elämään tässä hetkessä. Tavoitteeni niin tarinassa kuin kuvituksessa oli tuoda esille, että useimmiten elämyksen tuottamiseen lapselle riittävät arjen tavalliset asiat. Elämyksellisyyteen ei tarvita ilotulitusta ja hurjia temppuja.

3.4 PIILOVIESTIT

Pidän itse kuvituksista, jotka sisältävät piiloviestejä. Sellaisia viestejä, jotka antavat lisäinformaatiota esimerkiksi hahmojen mieltymyksistä, paheista tai harrastuksista. Nämä yksityiskohdat löytyvät ainoastaan kuvasta, niitä ei ole sisällytetty tarinaan tarkoituksella tai itse asiassa niiden sisällyttäminen tarinaan ei olisi edes järkevää.

Lisäsin kuviin paljon tällaisia piiloviestejä sisältäviä yksityiskohtia. Esimerkiksi ensimmäisellä sivulla oleva kirja “Leivotaan pullaa” vihjaa hahmojen innokkuudesta leipomista kohtaan. Lattialla lojuvat sukat ja sukkahousut sen sijaan kielivät rennosta suhtautumisesta taloudenhoitoon. Ja ilmoitustaululla oleva, Karavaanareihin liittyvä lehtileike kertoo kiinnostuksesta kyseistä harrastusta kohtaan. Tällaisia kuvallisia piiloviestejä sisältävä kuva antaa viihdykettä myös lapselle, joka ei vielä osaa itse lukea. Hän voi tarkastella, tutkia ja havainnoida paljon pelkästä kuvasta. Vaikka tällaisessa tapauksessa kirjasta saatava anti jää luonnollisesti vajaan, voi lapsi saada silti esteettisiä elämyksiä ja kokea kuvat hyvin rikastuttavina ja viihdyttävinä. Aira Huovinen toteaa, että satukuvan merkityksen arvioiminen on vaikeaa muun muassa siksi, että lapsen ikä, kokemusmaailma ja elämäntilanne vaikuttavat voimakkaasti siihen, millaisen vastaanoton kuva saa (Ylimartimo ja Brusila 2003, 27).

3.5 PUHEKUPLAT

Mielestäni myös tarina rikastuu entisestään, kun kuvaan lisään elementtejä, joissa on tekstiä. Tällaisia elementtejä omassa kirjassani ovat tekstiä sisältävät puhekuplat. Nämä lyhyet viestit tuovat kuvaan ja tekstiin kerroksellisuutta ja ovat hyvä paikka myös huumorin esittämiselle joko lyhyinä sanoina, lauseina tai tokaisuina. Maija Karjalainen toteaa Avaan lastenkirja -teoksessa, että ”Huumori on olennainen osa helppolukuista lastenkirjaa” (Suojala ja Karjalainen 2003, 80).

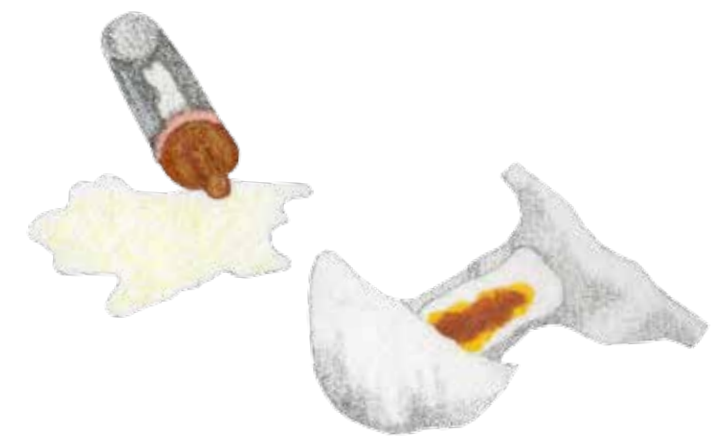

SAMAA MIELTÄ!

3.6 HUUMORI

Huumori oli myös itselleni yksi tärkeimmistä asioista, joita halusin sisällyttää niin tekstiin kuin kuviin. Pyrin myös siihen, että kuvissa tapahtuvat asiat ja yksityiskohdat olisivat tiukasti kiinni tässä ajassa. Onneksi olen kummityttöni ansiosta edes vähän perillä siitä, mistä lapset tänä päivänä pitävät ja mitkä asiat ovat juuri nyt hittejä. Yksi hitti ovat limat, joita myydään mitä erikoisemmissa väreissä ja paketeissa. Niinpä mainitsin tämän hieman erikoisen aineksen tarinassa ja piirsin sen myös kahteen eri kuvaan.

Oikeaan arkeen kuuluvat hassut ja jopa brutaalit asiat. Miksei niitä voisi sitten olla myös lastenkirjan kuvituksessa? Ei varmasti ole tavatonta, että vauvaperheen olohuoneen lattialle on unohtunut kakkavaippa tai että joogatessa voi päästä paukku. Myös Elisse Heinimaa toteaa Avaan lastenkirja -teoksessa, että kuvakirjan tehtävänä on Jörö-Jukan päivistä lähtien ollut myös lasten huvittaminen (Suojala ja Karjalainen 2003, 152). Lisäisin vielä, että kuvakirjojen olisi hyvä huvittaa myös aikuista. Lastenkirjan tekijät ovat selvästi kanssani samaa mieltä, sillä Maria Laakso kertoo Lastenkirja.Nyt -teoksessa, että ”lastenkirjoissa niin kutsuttu kaksoisyleisön puhuttelu, eli samanaikaisesti lapsi- ja aikuislukijoiden suuntaan kurkottaminen, on varsin yleistä” (Mustola, 2015).

3/3 Tunteiden merkitys ja tärkeys

3.7 TUNTEET HUOMIOON

Olin 29.9.2017 Aikakausmedian järjestämässä aamuseminaarissa, Helsingin Kansallismuseon auditoriossa. Seminaari oli otsikoitu: Tunteesta toimintaan! Miten tehdä mediaympäristöön sopivaa sisältöä, joka herättää tunteita ja aktivoi kuluttajia? Seminaarissa oli neljä puhujaa, mutta erityisen tarkalla korvalla kuuntelin ja minua kosketti Kodin Kuvalehden päätoimittajan, Minna McGillin esitys. Hän kertoi minkälaisesta näkökulmasta tänä päivänä dokumetaarisia juttuja kirjoitetaan. Kun 1990-luvulla naisten lehtien sivut täyttyivät näyttelijöiden, laulajien, missien tai jonkun muun julkista työtä tekevän iloista ja suruista – on tämän päivän haastateltavat jotain ihan muuta. Lukijat haluavat aitoja tarinoita, jotka koskettavat, herättävät tunteita ja joihin voi samaistua.

Minna McGill kertoi esityksessään useasta, Kodin Kuvalehden toimituksen tekemästä, tunteita herättäneistä jutuista. Yksi esimerkki oli naisesta, joka oli sairastunut Alzheimerintautiin vain 42 vuoden iässä. Hänen miehensä toimi jutuntekohetkellä omaishoitajana ja diagnoosista oli tuolloin kulunut kymmenen vuotta. Toinen esimerkki oli kahdeksanvuotias Osku, joka kärsi yksinäisyydestä. Oskun syntymäpäiville ei ollut tullut koskaan – kutsusta huolimatta, yhtään kaveria. Jutun ilmestymisen jälkeen ihmiset olivat reagoineet voimakkaasti tapaukseen. Erityisesti lapset olivat halunneet kirjoittaa Oskulle kirjeitä ja kortteja. Postia oli tulvinut Oskun kotiin ja myös Oskun äidin sähköpostiin. Lukijoiden pyynnöstä Kodin Kuvalehti kirjoitti Oskusta vielä myöhemminkin. Enää Osku ei kärsi yksinäisyydestä ja se on lehtijutun ansiota.

Tänä päivänä tunteita arvostetaan ja niistä myös puhutaan aika avoimesti. Edellä ollut kertomus Minna McGillin esityksestä on myös esimerkki siitä, miten tunteiden merkitys on ymmärretty bisnesmaailmaa myöten. Anne Kalliomäen kirjoittamassa Tarinallistaminen-kirjassa kerrotaan miten palveluita tarinallistamalla luodaan punainen lanka, joka on vahva, persoonallinen ja tunteita herättävä (Kalliomäki 2014). Myös tämä osoittaa sen, että tänä päivänä halutaan tunteita herättäviä ja koskettavia tuotteita ja palveluita. Ja kuten Oskun tarina osoittaa, koskettavat ja tunteisiin vetoavat asiat siirtävät parhaassa tapauksissa vaikka vuoria.

Kuva 12.

Kuva Minna McGillin, Kansallismuseon auditoriossa pitämästä esityksestä. Valkokankaalle heijastettu tärkeä sanoma sopii moneen eri kontekstiin.

3.8 TUNTEIDEN KUVAAUS

Eikka ja seitsemän sisarusta -kirjassa käsitellään niin ikään tunteita. Tämä ei luonnollisestikaan ole mikään uusi aihe lastenkirjallisuudessa. Myös Päivi Heikkilä-Halttunen toteaa: ”Uuden perheenjäsenen syntyminen, vanhemman sisaruksen mustasukkaisuus ja vanhemman väsymys ovat nykyisin jo ongelmakeskeisen kuvakirjallisuuden vakioaiheita” (Heikkilä-Halttunen 2010, 58).

Tarinassa Eikka ei ilahdu, että hänelle on syntymässä seitsemän sisarusta. Hän on tottunut asumaan äidin kanssa kahdestaan eikä äidin huomiota ole tarvinnut jakaa kenenkään kanssa. Eikka pelkää oman asemansa puolesta ja näkee tämän vuoksi jopa painajaista. Pidin tärkeänä sisällyttää tarinaan kohtauksen, jossa lapsen sisällä oleva pelko sanallistetaan ja kuvitetaan. Lapsen tulee ymmärtää, että tunteita saa olla ja niistä saa ja pitää voida puhua. Pelko ja kiukku ovat tunteita, joita lapsen on helppo ymmärtää ja myös samaistua niihin. Siksi halusin sisällyttää nämä tunteet mukaan tarinaan ja tärkeäksi osaksi juonta.

Eikan äidin halusin kuvata positiivisena ja elämään luottavaisena hahmona. Mielestäni lapselle on tärkeää välittää viestiä, että tulevaisuuteen voi luottaa ja että myönteinen elämänasenne kannattaa aina. Kuten Norman Vincent Peale kirjassaan Myönteinen ajattelu toteaa: “Myönteisen ajattelun hallitseminen ja kyky pitää yllä positiivista asennetta on elämässä menestymisen perusta” (Peale 1976, 13).

Myönteisen ajattelun polulle siirtyi myös Eikka, joka kirjan lopussa oli valmis lahjoittamaan jopa lelukaapistaan hyllytilaa pienille sisaruksilleen. Marja Suojalan mukaan sadussa on lähes aina myös syvempi taso, joka tarjoaa ajattelulle aineksia. Muun muassa toisista huolehtiminen, erilaisuuden hyväksyminen, oman identiteetin löytäminen ja vastuu ympäristöstä ovat teemoja, jotka satujen takana ovat toistuvasti nähtävissä (Suojala & Karjalainen 2001, 52). Myös Eikka löysi lopussa uuden identiteetin pikkusisarusten isoveljenä. Hän oli valmis ottamaan myös vastuuta hoitamalla pienokaisia yhdessä äidin kanssa.

Editoin tarinaa ja tekstiä paljon vielä taittovaiheessa. Huomasin joidenkin aukeamien kohdalla, että juoni ei toimi toivotulla tavalla ja Eikan negatiivisten tunteiden ilmaiseminen kesti liian pitkään. Jotta lapsen mielenkiinto ja oikeanlainen jännite pysyy yllä kirjan loppuun asti, juonenkäännöksen on mielestäni tapahduttava tarpeeksi nopeasti – kuitenkin vasta kirjan loppupuolella.

Lopuksi

Opinnäytetyönä syntynyt Eikka ja seitsemän sisarusta -kirja on minulle todella tärkeä. Halusin tehdä lastenkirjan, koska ajattelin ja ajattelen yhä sen olevan portti uuteen, kuvittajan ammattiin. Lastenkirjan kirjoittaminen, sen kuvittaminen ja taittaminen olivat minulle jo itsessään tutkimusta. Jokainen vaihe vaati keskittymistä, analysointia sekä päätösten tekemistä. Vastaan tuli myös liuta asioita, joita en osannut etukäteen ja jotka vaativat opettelua ja selvittelyä. Tällaisia olivat erityisesti kirjan painamiseen liittyvät asiat.

Tutustuessani tätä tutkielmaa varten aiheeseen liittyvään lähdekirjallisuuteen sain vahvistusta omille näkemyksilleni. Lapsen tunteet ja arjen kuvaus ovat aiheita, jotka ovat toistuneet vahvoina teemoina lastenkirjoissa jo vuosikymmenten ajan. Tosin näkökulmat ja nyanssit ovat vaihtuneet aikakausien mukaan. Koska tunteet ja arki ovat niin yleisiä aiheita lastenkirjoissa, muodostuu haasteeksi erotautua joukosta. Kenties kirjan visuaalinen maailma onkin se valttikortti, joka saa pienen ihmisen innostumaan. Uskon kuitenkin edelleen siihen, että visuaalisesti monitahoinen kuvitus ja yksinkertainen, mutta persoonallisia yksityiskohtia sisältävä tarina ovat yhdessä menestyksekkään kirjan ainesosia.

Kuten jo edellä totesin, opin tämän projektin aikana valtavasti uusia asioita. Yksi suurimmista oivalluksista oli päätösten teon välttämättömyys. Heti projektin alussa piti tehdä päätöksiä koskien kuvituksen runsautta, värimaailmaa, hahmojen ulkonäköä ja kuvitusten yleistä esitystapaa. Myös kuvakäsikirjoituksen tekeminen oli itselleni uusi metodi. Se osoittautuikin erittäin tärkeäksi työkaluksi, jonka avulla kuvitusten teko helpottui ja nopeutui huomattavasti.

Vaikka pyrkimykseni oli ensisijaisesti luoda lapsenmaailmaan niin tarinallisesti kuin visuaalisesti sopiva kuvakirja, pyrin ja pystyin silti olemaan uskollinen myös omalle kädenjäljelleni. En nähnyt näiden asioiden yhdistämisessä ongelmaa.

Toivon, että saisin tulevaisuudessakin tehdä kuvakirjoja lapsille. Koen olevani oikeassa paikassa kun istun työpöytäni ääressä, miettien kuvia lapsille. Haluaisin kehittyä myös kirjoittajana ja unelmoin siitä, että kynästäni kumpuaisi jonain päivänä monitahoinen ja ehkäpä syvällisiäkin pohdintoja sisältävä tarina.

Lähteet

PAINETUT LÄHTEET

Bettelheim, Bruno (1984): *Satujen lumous, merkitys ja arvo*. Suom. Mirja Rutanen. WSOY. Juva.

Brusila, Riitta & Ylimartimo, Sisko (toim.) 2003: *Kuvittaen – käyttökuvan muotoja, merkityksiä ja mahdollisuuksia*. Rovaniemi. Lapin Yliopisto.

Hatva, Anja (1993): *Kuvittaminen*. Rakennustieto. Helsinki.

Havukainen, Aino & Toivonen, Sami (2003): *Tatu ja Patu Helsingissä*. Otava. Keuruu.

Heikkilä-Halttunen, Päivi (2010): *Minttu, Jason ja peikonhäntä – lasten kuvakirjoja kipeistä aiheista*. Avain. Vantaa.

Heinimaa, Elisse (2001): Kuvakirjat lapsen ja aikuisen maailmassa. Teoksessa *Avaa lastenkirja! – johdatus lastenkirjallisuuden lajeihin ja käyttöön*. (toim.) Marja Suojala & Maija Karjalainen. Lasten Keskus. Helsinki.

Huovila, Tapani (2006): *”Look” – visuaalista viestisi*. Inforviestintä Oy. Hämeenlinna.

Huovinen, Aira (2003): Yksi kuva, tuhat sanaa? Satukuvan merkitys lapselle. Teoksessa *Kuvittaen – käyttökuvan muoto- ja, merkityksiä ja mahdollisuuksia*. (toim.) Sisko Ylimartimo & Riitta Brusila. Rovaniemi. Lapin yliopisto.

Kalliomäki, Anne (2014): *Tarinallistaminen – palvelukokemuksen punainen lanka*. Talentum. Helsinki.

Nousiainen, Inka & Kettunen, Satu (2015): *Yökirja*. Tammi. Helsinki.

Peale, Norman Vincent (1976): *Myönteinen ajattelu*. Karisto. Hämeenlinna.

Virta, Juha & Maijala, Marika (2015): *Piano karkaa*. Etana Editions. EU.

PAINAMATTOMAT LÄHTEET

Kataja, M. (1989): *4–6-vuotiaiden lasten kuvapreferenssit ja lastentarhaopettajien käsitykset lasten kuvapreferensseistä*. Pro gradu-tutkielma Turun yliopiston psykologian laitos.

Laakso, Maria (2015): ”Pertules. Kyrppi. Jumittu”. Teoksessa Lastenkirja. Nyt. (toim.) Marleena Mustola. (Suomalaisen Kirjallisuuden Seura). Saatavilla: <https://www.ellibslibrary.com/reader/9789522226679>

McGill, Minna (2017): *Tunteesta toimintaan! Miten tehdä mediaympäristöön sopivaa sisältöä, joka herättää tunteita ja aktivoi kuluttajia?* Esitelmä. Aikakausmedian järjestämä, Tunteesta toimintaan! -seminaari, Kansallismuseon auditorio 29.9.2017. Helsinki. Luettavissa: http://www.aikakauslehdet.fi/content/Liitetiedostot/pdf/2017_09_29_Aikakausmedia_Tunteestatoimintaan_McGill_Ei_se_etta_tietaa.pdf >, viitattu 15.10.2017

KUVALÄHTEET

Kuva 1. *Piano karkaa*, kansi, skannattu 14.10.2017

Kuva 2. *Yökirja*, kansi, ladattu 14.10.2017 osoitteesta: <https://www.tammi.fi/medialle/kuvapankki>

Kuva 3. *Tatu ja Patu Helsingissä*, kansi, ladattu 14.10.2017 osoitteesta: <http://mediapankki.otava.fi>

Kuva 4. *Sylvi Kepposen hukkaretki*, Juha Virta/ Marika Maijala. 2010. Otava. Keuruu. Skannattu 18.10.2017

Kuva 5. *Hipinäaasi apinahiisi*, Ville Hytönen/ Matti Pikkujämsä. 2013. Tammi. Livonia Print. Skannattu 18.10.2017

ELOKUVA

Fanny ja Alexander. 1982. Ingmar Bergman. Cinematograph AB. 188 min.

Eräänä päivänä viisivuotias Eikka huomaa, että äidin mekko näyttää omituisen kireältä. Syy paljastuu pian kun äiti kertoo superuutisen: hänen mahassa kasvaa seitsemän vauvaa!

Äidin yllätykseksi Eikka ei ilahdu uutisesta. Eikka pelkää, että äidin huomio menee vain vauvoille eikä hänelle enää ollenkaan. Eikkaa askarruttaa myös miten he mahtuvat nykyiseen kotiin, pitääkö hänen luopua huoneestaan? Vai joutuvatko he peräti muuttamaan?

Eikka ja seitsemän sisarusta on lämminhenkinen ja humoristinen tarina elämään tulevasta suuresta muutoksesta ja siihen suhtautumisesta.

Lennokasta tarinaa siivittävät värikkäät ja runsaat kuvitukset, joissa tapahtuu arkisia ja mukavia asioita kuten pullan leipomista, muistipelin pelaamista ja joogaamista.

ISBN 978-952-93-9178-3

9 789529 391783 >

JOHANNA ILANDER • EIKKA JA SEITSEMÄN SISARUSTA

JOHANNA ILANDER

Eikka JA SEITSEMÄN sisarusta

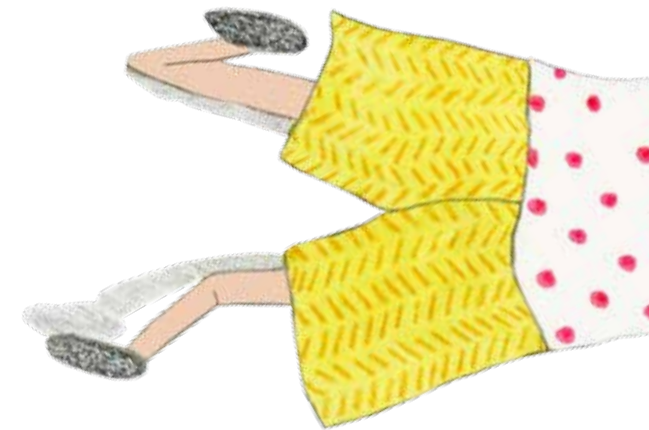

JOHANNA ILANDER

Eikka

JA SEITSEMÄN
sisarusta

nam, pullaa!

Teksti ja kuvat © Johanna Ilander, 2017
Graafinen suunnittelu ja taitto Johanna Ilander
Painopaikka: Livonia Print, 2017

ISBN 978-952-93-9178-3

Tässä on viisivuotias Eikka.
Hän on iloinen poika, joka
asuu äitinsä kanssa kahdestaan.

Jokin aika sitten Eikka huomasi
äidin ulkomuodossa muutoksia.
Tämän yleensä väljästi heiluva
mekko oli omituisen kireä. Hän
epäili äidin vain syöneen liikaa
pullaa, mutta luulo oli väärä.

Yhtenä iltana Eikka sai nimittäin
kuulla superuutisen: äidin mahassa
on vauva — eikä vain yksi, vaan
kokonaiset seitsemän kappaletta!

hmm

rouskis
nam nam
mmm

Eikka ei ilahtunut uutisesta yhtään, häntä kiukutti.

— Miten me selvitään niin monen vauvan kanssa, neidän itkevätkin koko ajan? Ja sitten olet vain vauvojen kanssa, etkä minun enää ollenkaan! huudahti Eikka murtuneena.

— Ei Eikka, tietenkin olen myös sinun kanssasi. Rakastan sinua yhtä paljon kuin aina ennenkin.

— Eikö sinusta ole yhtään kivaa, että saat vihdoinkin kaipaamasi pikkuveljen tai -siskon ja vielä useamman samalla kertaa? kysyi äiti ihmeissään.

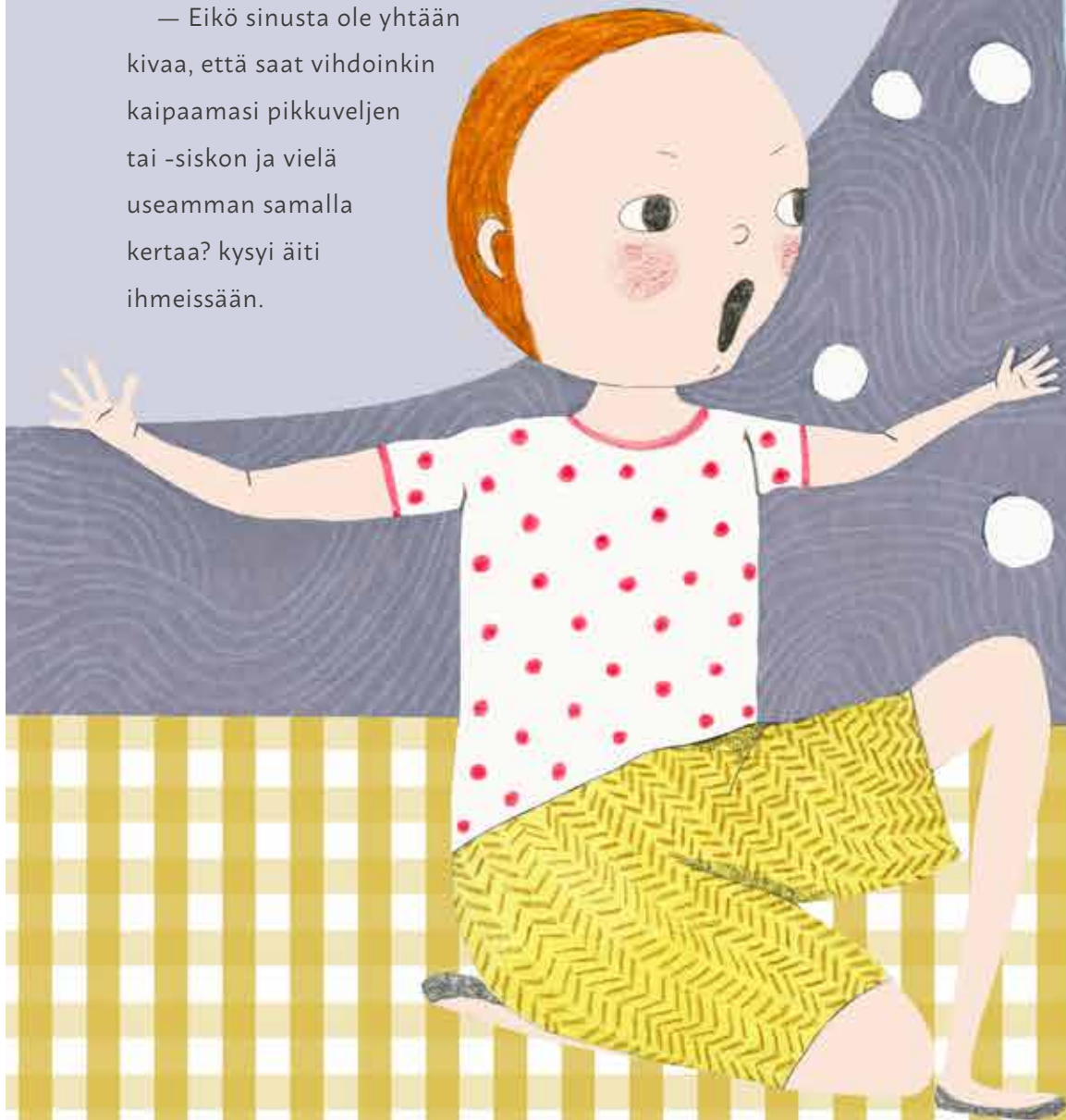
byää

byää

byöää

eih

Eikan suupielet osoittivat lähes lattiaa, niin harmistunut hän oli. Ja äiti jatkoi vakuutteluun.

— Ajatteles Eikka mitä kaikkea kivaa voimme tehdä yhdessä.

— Mitä muka? Tiuskaisi Eikka.

hyvin
kulkee

— No esimerkiksi pyöräillä tandemilla piknikille, leipoa monta kymmentä pellillistä pullaa (äiti rakastaa pullaa), ja perustaa vaikka laulukuoron, kunhan vauvat kasvavat.

— Kuulostaa ihan tyhmältä. Ja minä en ainakaan laula.

— Onpa harmillista, totesi äiti. No mutta ehkä me keksimme sitten jotain muuta kivaa. Ja lupaan Eikka, että kaikki menee hyvin.

— Meidän perhe kasvaa nyt kertaheitolla, mutta sinä ja minä tulemme silti aina olemaan superkaksikko, sanoi äiti hymyillen ja vinkkasi samalla silmää.

ööö

Lallallaa..
laa..laa

Eikkaa mietitytti.
Miten äidin mahaan voi edes
mahtua seitsemän vauvaa? Ja miten
ihmeessä he mahtuvat asumaan
nykyisessä kodissa? En varmasti luovu
omasta huoneestani, uhosi Eikka
mielessään. Samaan aikaan
äiti tiskasi ja lallatteli
tyytyväisenä
keittiössä.

Yöllä Eikka heräsi omituiseen ääneen. Jokin tuhisi ja örisi oven takana. Kohta nariseva ovi alkoi hiljalleen avautua ja kuului töminää. Jokin valtava olio oli tullut pimeään huoneeseen. Eikka nousi istumaan ja näki edessään vihaisen, seitsenpäisen vauvahirviön! Hirviö huomasi Eikan ja lähestyi tämän sänkyä. Olion vauhti onneksi hidastui, kun se huomasi lattialla olevan leluauton ja muovisen supermiehen.

örrr... rr

räyh

arrhrr

— Eihhh, mene pois täältä, tämä on minun huoneeni!
huusi Eikka, mutta hirviö vain jatkoi etenemistään.

Kohta kylmä ja tahmainen räpylä tarrasi kiinni Eikan käsivarteen.
Eikka alkoi huutaa niin kovaa kuin pystyi. Hän huusi ja huusi,
kunnes havahtui keinuvaan ravisteluun.

— Eikka herää, näet vain pahaa unta! Eikka heräsi hikisenä ja
hengästyneenä ja kertoi äidille mitä unessa oli tapahtunut.

— Voi pieni kultaseni, älä pelkää, kaikki on hyvin. Moiset
hirviöt me ajamme kovaa kyytiä Karahkalanvaaraan.*

— Asiat tulevat vauvojen myötä muuttumaan, mutta sinun
ei tarvitse olla huolissasi. Lupaen, että teemme asioita välillä
myös ihan kahdestaan. Ja vannon, että saat pitää huoneesi ja
lelusi. Olen myös aika varma, että tulet vielä olemaan
iloinen sisaruksistasi, sanoi äiti.

* Karahkalanvaara on paikka, jonne lähetetään pelot, huolet ja murheet.
Paikassa on suuri laite, joka kokoaa sinne tulleet ajatukset yhteen
ja polttaa ne pikkuruisiksi poroksi.

Äidin maha ja ruokahalu kasvoi ja kasvoi. Eikka ei edelleenkään ollut iloinen pian tapahtuvasta muutoksesta. Vastentahtoisesti Eikka kuitenkin osallistui valmisteluihin, joita piti tehdä ennen vauvojen tuloa. Eikka ja äiti hankkivat suuret vaunut, ostivat tuttipulloja, korvatulpat, sideharsoa ja itkuhälyttimiä. Eikka sen sijaan sai lelukaupasta purkillisen limaa.

Ompelukone hurisi yötä myöten kun äiti ompeli kestovaippoja ja vaatteita vauvoille.

Autoakin piti laajentaa. Niinpä äiti käteväänä hitsarina rakensi lisäosan kulkuneuvon toiseen kylkeen.

shszs

Mitäpä vielä, sänkykin tarvitaan!

Äiti katsoi netistä videon kuinka pinnasänky tehdään ja ryhtyi sitten toimeen. Simsalapim, viiden tunnin kuluttua sänky oli valmis!

Yhtenä iltapäivänä Eikka ja äiti
söivät välipalaa keittiössä. Eikka oli kovin
hiljainen ja äiti ajatteli, että nyt kaivataan piristystä.

— Kuule Eikka, tehdäänkö vielä jotain kivaa
kahdestaan ennen kuin vauvat syntyvät?

— Tehdään vaan, mutta mitä?

— No voisimme mennä vaikka huvipuistoon
tai kanoottiretkelle.

— Kanoottiretkelle! huudahti Eikka. Sinä et mahdu
mahasi kanssa bussin ovesta, miten mahtuisit kanoottiin?

— Ai niin juu, totesi äiti vähän harmistuneena,
haukkasi palan piirakkaa ja hörppäsi kahvia päälle.

Äiti ei luovuttanut, vaan
jatko i ehdottelua.

— No mutta mennäänkö
sitten huvipuistoon?

— En oikein tiedä...
Ollaan mieluummin
kotona ja leivotaan vaikka
monta kymmentä pellillistä
pullaa, ehdotti Eikka.

— Oujees, kannatetaan!
Keltainen mekko heilui
kuin tuulessa, niin nopeasti
äiti lyl lersi ovelle, heitti takin
ylleen ja nappasi raidallisen
kauppakassin mukaansa.

— Eiköhän lähdetä samantien
hakemaan kaupasta aineksia.

Eikka ryntäsi äidin perään
ja toivoi, että kaupan kassalla
olisi taas Terttu. (Terttu on Eikan
puolisalainen ihastus.)

Eikka ja äiti palasivat kauppareissulta ja asettelivat leivontatarvikkeet keittiön työpöydälle. Äiti etsi laatikosta reseptin ja silmäili sitä hetken.

He aikoivat tehdä molempien lemppareita: kristallipullia. Äiti mittaili vehnäjauhot, vaniljakastikkeen, kardemumman, sokerin ja kuivahiivan. Eikka sai sekoittaa taikinaa ja vähän myös maistella samalla.

Ja kyllä, hyväntuulinen Terttu oli ollut kassalla ja antanut Eikalle kylmäkaapin alta löytyneen kumiliskon.

Alavireisenä alkanut päivä oli muuttunut
kuin taikauskusta iloiseksi.

— Tämä on paras päivä ikinä, sanoi Eikka.

— Olen samaa mieltä!

Herkulliset pullat paistuivat uunissa
ja täyteläinen vaniljan tuoksu leijui
joka huoneeseen.

Odottaessa Eikka ja äiti pelasivat
muistipeliä ja Eikka voitti koko ajan.

Viimein munakello pirahti ja

lämpimäiset olivat valmiit.

Herkkuhetken kruunasi höyryävä kaakao.

Äiti oli laittamassa pyykkiä
kuivumaan kun kuului valtava lorahdus.

— Ilk, no nyt ne lapsivedet meni! huusi äiti.
Ja vettä tuli niin paljon, että äidin
seurana ollut naapurin Jorma-kissa
kastui kokonaan.

Äiti pyysi Eikkaa soittamaan taksin. Matka sairaalaan oli jännittävä. Äiti puhisi takapenkillä ja taksikuski kaasutteli keskittyneesti kohti sairaalaa. Onneksi radiossa soi Eikan lempibiisi: "Kukko irti". Se rentoutti vähän.

Sairaalassa äiti sai riisua kireäksi käyneen mekkonsa.

— Sus siunatkoon, mikä helpotus! Sitten äitiin kiinnitettiin piuhoja ja yksi monitori.

Päivä alkoi taittua illaksi, mutta vauvoja ei vain kuulunut. Äiti soitti naapurin Hilkalle ja tämä tuli hakemaan Eikan luokseen nukkumaan.

NEUVONTA

VAUVALA

PULLAA

LABORATORIO

RÖNTGEN

Varhain aamulla Hilkan puhelin soi. Siellä oli äiti, joka kertoi, että Eikalle oli syntynyt kolme veljeä ja neljä siskoa. Eikka ilahtui valtavasti. Hän oli niin innoissaan, ettei malttanut syödä edes aamupalaa vaan halusi heti sairaalaan.

Ennen äidin huoneeseen menoa Eikka ja Hilikka kävivät ostamassa kimpun leinikkejä. Ne olivat äidin lempikukkia.

moi

Eikka avasi huoneen oven varovasti,
ettei herättäisi vauvoja.

— Ovatpa ne pieniä ja punaisia,
kuiskasi Eikka.

— No niin ovat ja arvaa mitä!? me
pääsemme kotiin jo huomenna, kertoi
äiti iloisena.

Eikkakin ilahtui ja lupasi siivota
huoneensa ennen äidin ja pikkuisten
kotiintuloa.

Seuraavana päivänä Eikka
kyseli Hilkalta lakkaamatta,
milloin äiti ja vauvat oikein
saapuvat. Vihdoin iltapäivällä
pihaan kurvasi tuttu auto.
Se oli sama taksi, jolla äiti ja
Eikka menivät sairaalaan.

täältä
tullaan!

moi!

hoi
Eikka!

—Jihuu, huudahti Eikka
ja tarrasi kiinni eteisessä
olleisiin vaunuihin. Juoksujalkaa hän
kiiruhti pihalle, jossa äiti ja taksikuski-Kyösti
seisoivat sylit täynnä vauvoja.

Kyösti jäi vielä hetkeksi ihaillemaan
vauvojen pieniä sormia ja varpaita.
Äiti otti pakkasesta vadelmapiirakan
ja keitti kahvit.

Ensimmäiset viikot olivat hurjaa menoa.
Vauvat alkoivat aina huutaa yhtä aikaa.
Kun yhden kakkavaippa oli vaihdettu,
odotti toinen haisuli vuoroaan.

Vauvojen ruokailu kesti Eikan
mielestä ikuisuuden. Tottahan se
olikin — ruokittavia kun oli niin
monta. Onneksi vauvat myös
nukkuivat paljon.

krooh...

tröö, puf...

uutsai namaste
parit palajantam
sukinoo pavantum

Vauvojen nukkuessa Eikka ja äiti
pelasivat usein yhdessä korttia.
Kun Eikka oli kaverin luona
leikkimässä, äiti joko joogasi tai siivosi.

Vauvojen täyttäessä kaksi kuukautta,
koko konkkaronkka lähti ensimmäistä
kertaa pyöräretkelle ja piknikille.
Eväänä oli itse leivottuja pullia ja
omista marjoista keitettyä mehua.
Vauvat saivat maitoa.

Eikka, äiti ja seitsemän sisarusta mahtuivat lopulta hyvin nykyiseen kotiin. Eikka sai pitää huoneensa, kuten äiti oli luvannut.

Eräänä päivänä Eikka kuitenkin itse ehdotti vauvansängyn siirtämistä hänen huoneeseensa. Hänestä oli mukava kuunnella pikkuisista lähtevää tuhinaa.

Koska säilytystilasta oli puutetta, Eikka oli valmis luopumaan myös lelukaappinsa hyllytilasta. Näin Konsta, Maikki, Alisa, Olavi, Kerttu, Totti ja Ilris saivat vaatteilleen oman pienen soppensa.

Vaikka Eikkaa kyllästytti välillä vauvat ja niiden huomioiminen, hän oli iloinen pienistä sisaruksistaan. Äiti oli siis ollut oikeassa. Nyt Eikka vain toivoi, että vauvat kasvaisivat nopeasti, jotta he voisivat pian leikkiä ja leipoa yhdessä.

